

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANALYSIS|| FIDEI CA=||THOLICAE,||

Valencia, Gregorio de

Ingolstadii, 1585

VD16 V 55

De Conciliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47934)

lis ferè omnibus sunt compertæ. Atque hæc quidem de Traditionibus nunc sufficient.

DE CONCILIIIS.

DEINDE dicendum est de Conciliis, primùm, quæ illorum sit ratio & varietas, tum quanta auctoritas in definitione fidei.

SYNODI vel Concilij nomine intelligimus generatim loquendo Episcopos vel Sacerdotes in vnum locum conuenientes ad constituendum de negotiis Ecclesiasticis, quæ ad religionem pertinent, hoc est, de fide aut cultu, aut moribus. Porro Conciliorum triplex genus est. Alia sunt Oecumenica siue vniuersalia. Alia prouincialia. Alia Episcopalia.

VNIVERSALIA Concilia dicuntur ea, quæ coguntur summi Pontificis auctoritate, præcipuos Ecclesiæ Prælatos, hoc est, Episcopos, & iis superiores Antistites conuocantis. Nec verò est opus, vt omnes omnino euocet; multo que minus, vt omnes veniant. Satis fuerit magnam partem illorum euocari atque congregari, vt rectè ^a Canus & Ioannes ^b Turrecremata declarât. Potest autem ac solet Pontifex alias graues personas Ecclesiasticas (cuiusmodi sunt Generales religionum) vt in Concilio sententiam dicant accersere, tamen si Episcopi non sint. Itemq; adhibentur alij docti viri Ecclesiastici, tantum vt de rebus tractandis differât. De quibus & aliis id genus rebus, quæ ad formam ac modum Concilij vniuersalis pertinent, copiosè sanè ac diligenter scriptum est à ^c Turrecremata. Quod autem volunt Sectarij Laicos etiam homines sacrarum literarum peritos in Concilio vniuersali adhibendos esse, id quidem prolixa refutatione non indiget.

I.

Conciliorum ratio & varietas.

Concilia vniuersalia.

^a Lib. 5. de locis c. 2.

^b Lib. 3. de Eccl. c. 16.

^c Lib. 3. de Eccl. cap. 6. & seq.

Quid

Laicos non esse
adhibendos in
Concilio.

d Ephes. 4.

e Jerem. 3.

f Deuter 17.

g Lib. 3. de Ec-
cles. c. 12.
Concilia pro-
uincialia.

Episcopalia.

II.

Conciliorum
quanta aucto-
ritas sit.
Respondetur ei
quæstioni dua-
bus assertio.

1.

2.

Nullum Conci-
lium esse infal-
libile sine Ro-
mani Pontificis
approbatione.
Probatio I.

Quid enim à ratione magis alienum sit, quàm si vbi a-
gitur de discernendis doctrinæ pascuis salutaribus ab no-
xiis, iudicium ea de re ipsis ouibus committatur? Pasto-
rum hoc certè proprium munus est. Quàm ob rem Di-
uus Paulus officium Pastoris & Doctoris cõiunxit: ^a *Allos
dedit, inquit, Pastores & Doctores.* Et ipse Dominus per Ie-
remiam: ^e *Dabo, inquit, Pastores, & pascent vos scientia & do-
ctrina.* Itemq; in ^f Deuteronomio: *Si difficile & ambiguum
apud te iudicium esse perspexeris, venies ad sacerdotes* (ad sa-
cerdotes inquit) *Leuitici generis, &c.* Denique perpetua
quoque fuit in Ecclesia Christiana consuetudo, vt Præla-
ti tantùm maiores ad Concilium euocarentur, quem-
admodum eruditè ostendit ^b Turrecremata. Iam Con-
cilia *Provincialia* sunt, quæ congregantur auctoritate Me-
tropolitani vel Primatis euocantis Episcopos vnius pro-
uinciæ aut regni. *Episcopalia* verò, quæ auctoritate Episco-
pi conuocantur sacerdotes suæ diocesis.

HIS ITA breuiter positis quæstio huius loci propria ac
præcipua est, qualem & quantam auctoritatem ha-
beant Concilia in iis rebus, quæ ad fidem spectant, deter-
minandis? Cui quæstioni breuiter duabus assertionibus
responderi potest. Prima. Nullum Concilium infallibi-
lem auctoritatem definiendi per se habet seclusa Roma-
ni Pontificis approbatione. Secunda. Accedente Ro-
mani Pontificis confirmatione Concilium quoduis est
infallibile.

Primam assertionem ea ratione manifestè proba-
mus, quòd aliqua Concilia etiam vniuersalia per Ponti-
ficem non confirmata quandoque errauerunt. Vt Ephe-
sinum secundum cum Dioscuro, à Leone quidem indi-
ctum, sed non confirmatum. Item Basiliensè sub Euge-
nio quarto, vt infra videbimus. Item Ariminensè, sexcen-
torum

torum Episcoporum cum Arrio; & Constantinopolitanum sub Leone Imperatore, trecentorum Episcoporum. Quanquam neque hæc duo postrema, Romani Pontificis auctoritate congregata sunt; vt neque quoddam aliud Pisānum, quod à Schismaticis quibusdam Cardinalibus congregatum fuit anno Domini 408. Atque ita ex ea etiam parte facilius eiusmodi Concilia errare poterunt. Concilium enim vniuersale, quod à Pontifice, vniuersalis Ecclesiæ Pastore, non indicitur, ne Concilij quidem nomine dignum est, sed Conciliabulum potius est appellandum, vt ait ^h Pelagius Pontifex. Etenim ab omni ratione alienissimum est, vt de iis rebus, quæ ad vniuersam Ecclesiam pertinent, cum auctoritate agatur, nisi ex eius præscripto, qui præest Ecclesiæ vniuersæ.

AC EXSTANT præterea pro eadem illa assertionem plurima testimonia nō modò veterum Pontificum, sed etiam ipsorum Conciliorum ac aliorum Patrum, quorum plerasque sententias suprā in confirmatione Primatus Romani Pontificis allegauimus. Peculiariter id asserunt, ² Alexander primus, ⁶ Sixtus primus, ¹ Anicetus, ^m Zepherinus, ⁿ Calixtus, ^o Marcellus, ^p Melchiades, ^q Iulius primus, ^r Damasus, & alij eiusmodi antiqui Pontifices, vel gloria martyrij vel sanctitatis atq; doctrinæ laude ita clari, vt illorum hac de re testimonium, quasi ambitiosè atque falsò & temerè propriam tantum causam egerint, à nemine sine summa leuitate reiici possit: maxime cum illis id palam docētibz nullus illis temporibus Scriptor Catholicus, tanquam falsam sibi dignitatem arrogarent, contradixerit. Idemq; asseritur in ^s septima & ^t octaua Synodo generali, & in Synodo Romā. sub ^v Symmacho, itemq; in alia Romana sub ^x Damaso, & in Concilio ^y Florentino, &c. Et verò Concilium Nicænum à

E c Syluestro

^h Distinct. 17.
Can. Multis.

Probatio II.

ⁱ Epistol. 1.
^k Epistol. 2.
^l Epistol. 1.
^m Epistol. 1.
ⁿ Epistol. 1.
^o Epistol. 1.
^p In epist. vni-
ca decretali.
^q Epistol. 1. & 2.
^r Epistol. 3. c. 2.
^s Acti. 6. to-
mo 1.
^t Acti. 1. & 7.
^v Distinct. 96.
cap. Bene.
^x Lib. 5. hist.
trip. c. 29.
^y In Decreto
supervisione
Iacobinor.

Syluestro Pontifice: Constantinopolitanum primum à Damaso: Ephesinum à Cælestino: Chalcedonense à Leone: Omnia deniq; quæcunq; in Ecclesia habuerūt auctoritatem, à Romano Pontifice cōfirmata sunt, vt superius etiam cōmemorauimus. Quod etiam testatur^z Paschalis Papa: *Omnia, inquit, Concilia per Romanæ Ecclesiæ auctoritatem, & facta sunt, & robur acceperunt.* Et^a Symmachus de prouincialibus Conciliis à Pontifice non confirmatis ait: *Quòd quia non habent præsentiam, id est, auctoritatem, Pontificis, valetudinem perdiderunt.* Qua de re multa sanè eaq; luculentissima testimonia cōgessit in sua summa de Ecclesia Ioannes à^b Turrecremata.

z Ad Archiepisc. Panorm. & refertur, de electione, cap. Significasti. *a* Distinct. 17. Can. Concilia.

b Li. 3. de Eccl. cap. 32. 33. 34.

Probatio III.

Sine Pontificis auctoritate nihil posse infallibiliter definiti in Ecclesia.

POSTREMO eadem assertio facile probatur ex his, quæ supra de Romani Pontificis primatu cōstituiimus: ex quibus ita formo rationem. Eius tantum est controuersias fidei cum auctoritate infallibili determinare, cuius est in Ecclesia suprema post Christum potestas spiritualis. Sed suprema hæc potestas, Romani duntaxat Pontificis est, non autem vllius Concilij etiam vniuersalis secluso Pontifice. Ergo solius Pontificis siue per se, siue conuocato ad id etiam Concilio, est infallibiliter determinare controuersias fidei, non autem vllius Concilij per se, secluso Pontifice.

Maiorem infallibiliter definiti solius auctoritatis in Ecclesia suprema esse, probatur.

I.

Maiorem huius rationis propositionem confirmo primò. Nam Christi promissiones, quibus ille pollicitus Ecclesiæ est cognitionem omnem veritatis, satis superque adimplebuntur, si per supremam in Ecclesia potestatem, controuersia omnes fidei cum auctoritate infallibili definiti possint. Frustra igitur ac sine fundamento in alio vel aliis, qui potestatem eiusmodi in omnes fideles supremam non habeant, infallibilis ea auctoritas assereretur. Deus enim, vt non deficit in necessariis rebus,

bus, ita nec illius prouidentia superuacane abundat. Secundo probatur eadem propositio. Quoniam infallibilis definitio fidei vniuersam obligat Ecclesiam, hoc est, omnes omnino fideles. Ergo munus infallibiliter definiendi solius potestatis in Ecclesia supremæ est. Tertiò. Quia definitionem fidei infallibilem etiam ille debet recipere, qui supremam in Ecclesia potestatem habuerit; ergo non potest illa fieri per aliquem vel per aliquos inferiores, qui scilicet potestatem eiusmodi supremam non habeant. Per absurdum est enim, ut superior teneatur id decretum acceptare, quod nec ipsemet, nec aliquis superior faciat, sed is potius qui illo inferior sit, & de cuius proinde facto iudicandi auctoritatem ipse habeat.

Iam confirmo similiter propositionem alteram minorem, videlicet solum Pont. Romanum præditum esse supremam post Christum potestate in omnes fideles. Nam quod ipse certè Rom. Pontifex supremam potestatem habeat, supra probatum est, cum & Euangelij & omnis antiquitatis testimoniis ostendimus, præfecisse Christum Petrum eiusque successores vniuersæ Ecclesiæ. At non sunt nec esse possunt in Ecclesia duæ supremæ potestates tales; hoc est, nequeunt esse quasi magistratus duo, quorum quilibet per se supremam in omnes omnino fideles potestatem habeat. Solum igitur Romanum Pontificem habere eiusmodi potestatem supremam, confitendum est. Etenim, si duæ tales essent potestates supremæ; quælibet illarum, & neutra illarum esset suprema: quod ne intelligi quidem potest. Quælibet: quoniam ita tu certè poneres. Neutra: quoniam vnaquæque haberet alteram se superiorem, siquidem altera etiam esset simpliciter suprema, hoc est, super omnes omnino oues pertinentes ad Christi ouile, qualem certè potestatem superius probatum est Petrum & eius successores habere.

2.
3.
*Supremam post
Christum au-
thoritatem in
solo Romano
Pontifice esse.*

Ec 2

Atq;

a Li. 3. de Ec-
clesi. cap. 28. &
44.
b Libris tribus
de eo argum.
c In tract. de
auctoritate
Pont. & Con-
cilij cap. 7. &
seq.

*Quodlibet Co-
cilium accede-
re Pontificis au-
thoritati esse
infallibile.*

Atq; hinc profectò illorum auctorum sententia ma-
nifestè reuincitur, qui Concilium vniuersale Pontifice
superius faciunt. Pugnant enim illi reuera (licet non ad-
uertentes) cum certissima fide de Diui Petri ac Romani
Pontificis in Ecclesia primatu. Refellunt autem eam o-
pinionē copiosius Ioannes ^a Turrecremata & ^b Franci-
scus Turrianus, & ^c Caietanus, qui mihi quidem his de re-
bus admodum eruditè scripsisse videtur.

Nunc prima assertione probata, facilè ex eodem
fundamento cōfirmari poterit secunda, videlicet quod-
libet Concilium, accedente approbatione Pontificis, esse
infallibilis auctoritatis. Nam auctoritas Pontificis ad
definiendum, infallibilis est, vt suprà copiosè ostendi-
mus. Sed Concilium, quod Pontificis auctoritate con-
firmatum est, Pontificis auctoritatem habere cense-
tur; siue illud generale, siue prouinciale, siue Episcopale
sit. Ego quoduis Cōcilium à Pontifice confirmatum in-
fallibile est, siue infallibilem auctoritatem habet. Atq;
hoc ipsum ostendit perpetua Ecclesiæ traditio & vsus.
Etenim illi semper in Ecclesia hæretici sunt habiti, qui
Conciliis à Pontifice confirmatis (cuiuscunque generis
ea fuerint) damnati sunt.

d Lib. 5. de lo-
cis, cap. 5.

*Auctoritas in-
fallibilis Pont.
Ecclesiæ, & Cō-
cilij, una & ea-
dem est.*

Porro ex hac assertione sequitur, verum omnino esse
illud, quod suprà de Ecclesia circa septimam eius pro-
prietatem diximus, & animaduertit etiam rectè ^d Mel-
chior Canus: videlicet, eandem prorsus auctoritatem in-
fallibilem ad definiendum esse illam, quæ Pontifici sum-
mo, & quæ Ecclesiæ Catholicæ, & quæ Conciliis tribui-
tur. Neque enim putandum est, auctoritatem vnā in-
fallibilem habere Pontificem, alteram Ecclesiam, alte-
ram Concilium. Id non ita est. Quin imò illa ipsa aucto-
ritas, quæ in vno Pontifice residet; auctoritas etiam dici-
tur

tur esse Ecclesiæ; quippe cū Ecclesia nimirum quod-
dam quasi corpus sit, cuius caput est Pontifex, vt proinde
in ea quoq; esse meritō censeatur illa auctoritas, quæ in
ipsius est capite. Atque eadem item Pontificis auctori-
tas, Conciliorum auctoritas esse dicitur, quatenus eo-
rum acta & determinationes ille confirmauit. Itaque
Conciliorum auctoritas, vt est quidem infallibilis, non
alia quædam auctoritas est per se distincta ab auctori-
tate Pontificis, sed eadem planè, vno quodam modo vsur-
pata ex multis, quibus, vt infra docebimus, potest Pon-
tifex suam infallibiliter definiendi auctoritatē exercere.

Quæret autem hīc aliquis, Ecquæ sint Concilia per
Pontifices confirmata? Respondeo, ex vniuersalibus
quidem illa confirmata sunt, quæ in Tomis ipsis Conci-
liorum referuntur, Basiliensi excepto, Cuius vitia & de-
fectus à^e Turrecremata & à^f Caietano demonstrati sunt.
Præterea pleraque Concilia Romana sunt Romæ per
Pontifices ipsos celebrata, quæ proinde Pontificis quo-
que auctoritatem habēt. Quin etiam licet non conue-
nerint in eiusmodi aliquibus Romanis Conciliis Episco-
pi variarum prouinciarum, tamen ratione Pontificiæ au-
toritatis, quæ vniuersalis est, vniuersalia quodammodo
dici possunt: vt notauit^g Turrecremata. Quod verò at-
tinet ad alia prouincialia Concilia Episcoporū, primū
quædam ex illis sunt expressè per Pontifices confirmata.
Vt Concilia Carthaginensia & Ancyritanum, Neocæ-
sariense, Gangrense, Sardicense, Africanum, à^h Leone
quarto. Sicut etiamⁱ Trullana quoque Synodus, quæ
aliàs quinisexta dicitur, quædam Concilia prouincialia
probauit. Deinde reliqua Concilia prouincialia anti-
qua, quæ ad communem quidem Ecclesiæ notitiam per-
ueniunt, neq; reprobata sunt, sed potius in vsu ac vene-

Ec 3 ratione

*Quæ sint Con-
cilia Pontificis
auctoritate cō-
firmata.*

e Lib. 3. de Ec-
cles. c. 100.

f In tract. de
auct. Pont. &
Concilij, c. 8.

g Lib. 3. de Ec-
cles. cap. 3.

h Distinct. 20.
Can. de libel-
lis.

i In Canonib,
additis ad VI.
Synodū, Can.

2. De quibus
Canonib. le-
ge Franciscū

Turrianū, in
tractatu de 6.

& 7. Synodo, &
Canū lib. 5. de
locis c. vlt. ad

5. argū. & Bar-
tholomæum

Carrancam in
summula Cō-
ciliorū, de Ca-
nonib. Trul-
lanis.

Lib. 5. de locis, cap. 4.

ratione apud omnes habetur; tacite hoc ipso ab Ecclesia approbata cenferi possunt, ut rectè ¹ Canus notat. Iam verò ex Episcopalis Conciliis vnum illud fertur per sedem Apostolicam expressè confirmatum esse, nimirum Complutense sub Alfonso Carillo Archiepiscopo Toletano, in quo errores damnati sunt cuiusdam Petri Oxomensis, qui de clauibus & de poenitentię Sacramento falsò docebat. Fuit autem Synodus hæc per Sixtum quartum confirmata. His ita explicatis, argumenta quædam diluenda sunt, quæ cõtra primam assertionem probare videntur, Concilium saltem vniuersale per se infallibiliter posse sine Pontificis auctoritate definire.

Cõfutatõ quorundam argumentorum pro Concilio in infallibilitate seclusa Pontificis approbatione.

ARGVM. I.

PRIMUM argumentum. Concilium vniuersale Ecclesiam totam repræsentat, ut definiuit Martinus V, in fine Concilij Constantiensis; hoc est, tenet veluti vicem totius Ecclesiæ, quæ non potest videlicet alio modo cõgregari, nisi quatenus Prælati cõueniunt vice atq; loco fidelium omnium. Sed vniuersalis Ecclesia errare non potest. Ergo neq; vniuersale Concilium, quod virtute nimirum est quasi tota Ecclesia. Atq; id rursus confirmatur. Nam saltem quando Concilio interfunt Legati Pontificis, nihil videtur deesse, quo minus Concilium habeat tanquam totius Ecclesiæ auctoritatem. Tunc igitur certè confirmatio Pontificis necessaria non erit.

Respondetur.

Concilium sine capite non repræsentat perfectè ipsam Eccle.

Respondendum est, secluso Pontifice Conciliũ ἀνεφαλοῦ non repræsentare perfectè totā Ecclesiam, ac proinde errare illud posse. Deinde, si maximè concederemus Concilium ἀνεφαλοῦ Ecclesiā simpliciter repræsentare, tamen ex ea re solum consequetur, omnes Patres Concilij ad vnum vsq; errare nõ posse, sicut nec errare possunt simul omnes fideles. At posset tamen nihilominus errare maior illorum pars, atq; adeò ipsum etiam Concilium, quippe

quippe cū ex sententia maioris partis congregatorum decreta Concilij confici soleant. Ita sanè respondet ad hoc argumentum ^a Melchior Canus. Sed prior mihi responsio magis placet, quæ est doctissimi ^b Caietani.

Ad confirmationem verò eius argumenti cum distinctione respondendum est. Nam si Legati sequuntur instructionem & quasi conceptam iam ante definitionem Pontificis, quam ab ipso prius acceperint; tunc sanè eo ipso, quod Concilium habeat auctoritatem Legatorum, habet etiam ipsius Pontificis, ac proinde errare nequit: Si autem talem à Pontifice instructionem nondum illi acceperunt, aut eam nō sequuntur, errare Concilium ipsis etiam cōsentientibus, potest. Quia vt ^c Turcremata & ^d Canus rectè docent, potestas ipsa Pontificis ad infallibiliter definiendum delegari aliis nequit. Quare ante Pontificis confirmationem minimè constat esse rata Concilij decreta.

SECUNDVM argumentum. Si infallibilitas omnis Conciliorum à Pontifice pendet; frustra igitur illa coguntur; siquidem æquè certò ab ipso Pontifice solo posset res definiri.

Respondetur, nequaquam propterea frustra institui Concilia. Quò enim maiorin illis inquisitio firmamētorum veritatis sit, ex pluriumq; sententia decernitur, eò in iis rebus, quas cum Cōcilio definit Pontifex, plus est momenti ac ponderis, vt ipsi certè homines sibi persuadere possint, verum atq; ratum id esse, quod tanto studio atq; diligentia adhibita, tantoq; consensu definitur. Quare omnino est saluberrima in Ecclesia (vt præclare D. Augustinus inquit) Conciliorum auctoritas, sapienterq; facit Pontifex, si cū ita vel hereticorum pertinacia, vel alia grauis causa postulare videtur, nō nisi conuocato Concilio rem esse definiendam existimat.

TER-

^a Lib. 5. de locis Theolog. cap. 5.
^b In tract. de auct. Pont. & Concil. c. 9.

^c Lib. 3. de Eccles. cap. 6. 8. & 38.
^d Lib. 5. de locis, cap. 5.

ARGVM. II.

Respon.

Quam ob causam in Concilio res definiuntur.

ARGVM. III.
Matth. 18.

Respon.

Explicatur lo-
cus ille: *Vbi cūq;*
sunt duo vel
tres, &c.

Quomodo ad
Concilij certi-
tudinem ille
locus accomo-
dari possit.

ARGVM. IIII.

TERTIVM argumentum. Christus ait: *Vbi fuerint duo aut tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Ergo multò magis vbi tam multi congregantur.

Verùm hoc facillimè expeditur. Non enim ad infallibilem certitudinem alicuius sententiæ, in quam plures in nomine Christi consentiant, locus hic Euangelij propriè accommodari debet, sed ad efficaciam consensio- nis plurium ad id impetrandū quod vnanimiter in Christi nomine petunt, si id quidem ad eorum salutem expediat. Secus enim, non modò ex illo loco probabitur, infallibilem esse sine Pontificis assensu definitionem Concilij vniuersalis, sed etiam provincialis, imò & Episcopalis, imò & aliorum quorumcūq; duorum aut trium in nomine Christi conuenientium ad aliquid statuendum. Quod si ad Concilij etiam congregationem, quæ maximè fit in Christi nomine, eum Euangelij locum accommodare velimus; dicam equidem, eatenus Concilij Patribus Christum sua prouidētia adesse, vt eorum doctrina atque definitio per Pontificem confirmetur, si vera fuerit, sin autem falsa, per eundem corrigatur.

QUARTVM argumentum. Patres Concilij vniuersalis pronunciant de rebus fidei tanquam iudices: Nempe cū dicunt: *Ita statuit sancta Synodus. Qui aliud dixerit, anathema sit, &c.* Infallibiliter igitur pronunciant. Quod ea ratione confirmari potest; quia Ecclesia certè vniuersa tenetur eos audire, si vt iudices in vniuersali Concilio (quod iam ostensum est) pronunciant; ac proinde, si non illi infallibiliter pronunciarent, tota Ecclesia ipsos audiendo posset imò teneretur errare. Quod absurdissimū est. Item, quia si vt Iudices pronunciant de fide; ergo ex auctoritate diuina pronunciant. Humana enim auctoritas non videtur per se tantum valere, vt fidei materiam deter-

determinare ipsa possit. Quod si auctoritate diuina Concilij vniuersalis Patres pronunciant; consequitur certè, infallibiliter eos pronunciare: Siquidem non potest ab auctoritate diuina prodire vlla falsitas. Accedit quòd si Patres per se non definiunt infallibiliter, minimè ipsi, Iudices esse controuersiarum fidei, censerì debent, sed quasi quidam tantum Pontificis Consiliarij, quorū munus videlicet sit Pontifici proponere quidnam esse definiendum videatur. At sunt omnino Iudices, vt antè probatum est. Infallibiliter igitur ipsi definiunt.

Respondeo. Quod Patres statuunt in Concilio vt Iudices, non est sanè negandum. Hinc tamen non illico sequitur, ipsos infallibiliter per se definire. Nam quod primò ad eius rei confirmationem obiiciebatur, Ecclesiam vniuersam debere eos audire, id verò non ita est, donec per confirmationem Pontificis innotescat, eos verè definiuisse. Ea verò Pontificis confirmatio cùm accesserit, iam tum vniuersa Ecclesia debet Concilij decreta recipere, non modò quatenus Pontificis decreta sunt, sed etiam quatenus Concilij quoq; Patrum auctoritatem habent. Porro auctoritas hæc Patrum, per quam scilicet de fide pronunciant, nō est (vt deinde obiiciebatur) propriè diuina, quæ scilicet in assistentia peculiari Spiritus sancti ad definiendum, quam ipsi per se Patres habeant, consistat: Sed est humana Ecclesiastica, deriuata quidem à diuina & concessa illis à Pontifice, vt ipsi nimirum soli possint ritè atque ex ordine ad totius bonum Ecclesiæ iudicare de rebus fidei, atque adeò ita demum ad credendum Ecclesiam vniuersam obligare, si iudicium suum fuerit Pontificis approbatione confirmatum. Vt verò ita dependenter à sententia summi Pontificis, definiant

Respon.

Patres in Concilio, tanquam Iudices, statuere.

Quaratione ad intelligi debeat.

illi res fidei, satis ipsi est auctoritas illa Ecclesiastica, nec per se opus habent infallibili assistentia diuina.

Quaestio esse de nomine, & utrum Concilij Patres sint quasi Consilia-rij Pontificis in definiendo.

Quod si propterea, quod Pontifex huiusmodi Patrum opera atque iudicio in determinanda fidei sententia utitur, idcirco quis putet Pontificis quasi Consiliarios eos appellari posse, non est de vocabulo magnoperè laborandum. Nam neque eiusmodi certè appellatio fundamento prorsus careret: siquidem sæpe dicitur Pontifex hoc aut illud statuere sancto *approbante* Concilio. Quæ cum ita sint, facile conciliari hoc in loco possunt opiniones duæ, quas ^aCanus tanquam dissidentes commemorat. Vna est, Concilij Patres esse Pontificis Consiliarios in fidei negotio. Altera, eosdem esse sanè Iudices. Vtrumque enim verum est diuersa ratione, ut ex dictis intelligi potest.

Lib. 5. de locis Theolog. cap. 5.

ARGUM. V.

QVINTVM argumentum. Concilij Patres asserunt se in *Spiritu sancto legitime congregari*: itemque statuunt *sub anathemate, &c.* At nisi infallibiliter per se definiunt, arroganter id quidem ab illis vel dici vel fieri videri posset. Aut sunt igitur arrogantes, quod putandum non est, aut infallibiliter profectò definiunt.

Respon.

Respondeo. In Spiritu sancto legitime congregari Concilium non aliud est, quàm omnino placere Deo, ut ex præscripto Pontificis conueniant Patres ad decernendum, eisque proinde Spiritum sanctum assistere, ut per Pontificem postea, vel confirmantem vel emendantem eorum decreta, infallibiliter de veritate doceantur. Quod verò statuunt sub anathemate, faciunt quidem hoc illi, ut quantum est in se astringant hac ratione magis obligationem, quam sperant per Pontificis futuram confirmationem, robur habituram. Et verò Concilia olim nisi prius accepissent sedis Apostolicæ decretum, controuersias fi-

Quidnam sit, Concilia in Spiritu sancto legitime congregari.

dei non definiabant, vt ostendit ^b Turrecremata. Quod ipsum magno argumēto est, verissimum id esse quod docemus, Concilij vniuersalis decreta ante Pontificis confirmationem non habere certitudinem infallibilem.

SEXTVM argumentum. Suprema potestas clauium non Pontifici, sed Ecclesiæ ipsi propriè collata à Christo est. Ergo Cōcilium vniuersale, quod est vice Ecclesiæ, infallibiliter potest definire sine Pontifice. Id autem multis sanè modis probatur. Primò, auctoritate D. Augustini, qui sæpe affirmat Ecclesiæ datas illas clauas esse, cum datæ sunt D. Petro. Secundò. Quia in Euangelio Matthæi Apostolis, qui repræsentabant Ecclesiam, sine exceptione dicit Christus: *Quodcumq; ligaueritis, &c.* Quare videtur Ecclesia etiam in Pōtificem ipsum habere ligandi & soluendi potestatem. Tertiò, quia ibidem quoque Christus omnem illum, qui frater censi potest, subiecit Ecclesiæ, atque ad eò etiam ipsum Diuum Petrum cum dixit: *Si peccauerit in te frater tuus, &c.* Et tandem: *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus.* Quartò, quia ipsum etiam Petrum remittit ibi ad Ecclesiam, cum non minus illi, quàm discipulis aliis præcipit: *Dic Ecclesiæ.* Itaq; ipse postmodum interrogat: *Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittā ei.* Quintò, quia Ecclesia potest Cōcilium congregare sine Pontifice. Vt si quando Pontifex aliquis non sine controuersia pro Pontifice haberetur. Quemadmodū euenit tempore Concilij Cōstantiensis: vel si fortè esset hæreticus. Quo casu possèt ille etiam ab Ecclesia deponi. Sextò, quia cum Pontifex sit vnus quidā homo, qui proinde videretur errare posse; cōsentaneum sanè erat, vt Ecclesiæ in illū auctoritas daretur, vt si quid fortè peccaret, ab ea corrigeretur. Septimò, quia id etiā est definitum in Concilio Constantiensi, sessione quinta,

^b Lib. 3. de Eccl. c. 33.

ARCV. VI.
Obiectio quod clauas sint datæ, non nisi ipsi Ecclesiæ: Confirmatur.

I.
Vide supra parte V II. circa locū Matt. 16.

2.
Matth. 18.

3.

4.

5.

6.

7.

8. cuius Concilij Decreta ad fidem pertinentia confirmavit Martinus quintus: Itemque postea in Basiliensi. Oportet, quia non sanè obstat, quod Pontifex à Christo accepit in Ecclesia primatum. Habet enim illum certè respectu singularum personarum, aut etiam respectu quarumcunq; prouinciarum, non tamen respectu totius Ecclesiæ, ut est vnum quoddam corpus ex omnibus suis partibus simul coniunctum: atq; adeò nec respectu vniuersalis Concilij, quod est vice Ecclesiæ totius. Nondò, quia non bene aliàs Christus Ecclesiæ suæ prouidisset, si cogere retur illa nimirum ferre Pontificem quantumuis impium, nec haberet in eum aliquam potestatem.
- 9.

Atque hæc ferè sunt, quæ quosdam mouerunt, ut & Concilia esse per se infallibilia & in ipsum etiam Pontificem auctoritatem habere disputarent. Sed ea tamen omnia mouere similiter nos minimè debent, ut à verissima sententia superiùs probata desistamus. Quare respondendum ad argumentum est, omnino falsum id esse, quod in illo assumebatur, nempe non ipsi Pontifici propriè, sed Ecclesiæ toti clauis à Christo datas esse. Pugnat enim hoc prorsus cum certissima fide, de primatu Diui Petri, quæ suprà multis & testimoniis & argumentis confirmata est.

Respon.
Ad argü. VI.

Ad probat. 1.

Ad primam verò eius assumpti probationem respondetur, sententiam Diui Augustini non esse, nisi quod accepit Petrus singulariter clauis in persona Ecclesiæ tanquam illius præpositus in eiusdemque vtilitatem ut suprà satis à nobis explicatum est.

Parte VII.

Ad prob. 2.

* In tract. de
auct. Pont. &
Con. c. 9.

Ad secundam respondet optimè ^a Caietanus, Potestatem illam à Christo datam esse Apostolis, ut eam quidem exercerent in quibuscunq; sibi subiectis: Papa autem non est subiectus vlli alteri potestati, cum ipse habeat potestatem

testatem supremam, vt suprà probatum est. Quamuis ipsemet etiam lege diuina teneatur id credere quod in materia fidei determinat, sicut etiam illius successores.

Ad tertiam probationem similiter respondetur, agi Ad probat. 3. nimirum ibi de *fratribus* subiectis. Quæ profectò expositio vel ea ratione apertè confirmatur, quòd ibi nomine Ecclesiæ intelligitur etiam quicumque Prælati, qui peccantem possit excommunicare, & quem possimus statim adire: vt auctoritate sanctorum Patrum confirmat Caietanus. Certum autem est, Prælatum non habere potestatem, nisi in sibi subiectos. Quare non nisi de subiectis *fratribus* ille locus intelligi debet; ac proinde, si quis est nulli omnino potestati in Ecclesia subiectus (vt Pontificem nō esse suprà ostendimus) is ab eo loco prorsus excipiendus necessariò est.

Ad quartam probationem respondeo, Christum ibi Ad probat. 4. non cum persona Petri, vt erat futurus summus Ecclesiæ Pastor, loquutum esse; sed doctrinam tradidit in communi pro fidelibus omnibus, qui Ecclesiæ Prælati vnquā futuri essent, quiq; ab illo collegio discipulorum, cum quibus Christus agebat, repræsentabantur.

Ad quintam probationem respondeo, posse quidem Ad probat. 5. in illis duntaxat casibus Ecclesiam id facere non ex auctoritate, quam habeat supremā & ordinariam ad omnia quæ sint eius generis, facienda, sicut habet Pontifex, sed ex quadam imperfecta auctoritate, quam habet tantum in illis duobus casibus, ad personam videlicet Pontificis vel eligendam peculiari modo, vel deponendam, seu potius ad declarandum, quòd sit iam à Christo deposita. Hanc auctoritatem Ecclesiæ in his casibus appellat ^b Caietanus ministerialem. Et potest sanè ita appellari, quæ ratione in aliquo eiusmodi casu Ecclesia Pontificem

Quatenus et in quibus casibus Ecclesiæ nullam habeat auctoritatem circa personam Pontificis.

b In tract. de auct. Pont. & Con. cap. 20.

Parte VII.

eligit. Vt enim superius expositum est non ipsa Ecclesia propriè constituit Pontificem, sed determinat duntaxat personam, & quasi offert illam Christo, vt ab eo demum accipiat supremam regendi potestatem. Si quando autem Ecclesia congregaretur ad mouendum loco Pontificem hæreticum, non propriè illa diceretur per auctoritatem ministerialem cum deponere, quasi tunc primùm Christus per Ecclesiæ ministerium eiusmodi Pontificem deponeret. Hoc enim ipso quod Pontifex in hæresin siue occultam siue manifestã laberetur, Pontificia auctoritate per se caderet, vt asserit certior atque communior Theologorum sententia. Quare Ecclesia in eo casu, ne ministerialiter quidem talem Pontificem deponeret, sed efficaciter ipsa per se declararet, ipsum iam esse à Christo depositum.

Ad probat. 6.

Ad sextam probationem respondetur, Pontificem in fidei quidem iudicio non posse errare, vt supra ostensum est. Nec verò minus potest Christus assistere ipsi per se Pontifici, quàm toti Ecclesiæ, ne aberret. Imò toti Ecclesiæ ille assistit, quatenus assistit semper Vicario suo ne in regendo erret. Itaq; minimè profectò decuit, vt Vicarij sui curam alteri alicui potestati Christus committeret; sicut nec decet, vt princeps alicuius quempiam alium preficiat Vicario suo, cui ille præsens adest.

Ad probat. 7.

Ad septimam probationem respondetur, decreta illius quidem sessionis Concilij Constantiensis nõ habere certam auctoritatem. Nam ea tantùm Martinus quintus probauit, quæ essent circa fidem determinata (vt inquit) *conciliariter*, hoc est, adhibita prius disputatione; & sententiarum collatione rectè atq; sedatè, sicut fieri in Concilijs assolet, instituta. Illa verò sessio quinta Concilij Cõstantiensis edita fuit importunitate tantùm quorundam

dam Schismaticorum non nisi admodum tumultuariè, vt ex actis Concilij constat, & benè à Caietano & ab alijs animaduersum est. Porrò Concilium Basiliensè nunquam fuit confirmatum: etsi ante apertum sanè schisma fuerit habitum pro legitimo, quod ad inchoationem quidem & prosecutionem eius Concilij attinebat, vt rectè quoq; notauit ^d Caietanus.

Ad octauam probationem respondetur, primatum Petri vel maximè etiam esse erga Ecclesiam totam collectiuè (sicut in Scholis loquimur) consideratam. Hoc inde patet, quod *Ecclesia* nomen, collectiuum (vt vocant) est, sicut etiam nomen *ouile*. Quare loca Euangelij, quibus Christus tradidit Petro & successoribus potestatem supremam in Ecclesiam suam suumque ouile, in primis de tota Ecclesia collectiuè intelligi debent, quomodo etiam intellexerunt semper Concilia & Patres magno numero supra citati. Ac discrimen diligenter perpendi debet, quod est inter potestatem Ecclesiasticam Christi Vicarij, & potestatem cuiuspiam alterius monarchæ seu principis secularis. Princeps enim secularis, potestatem ab ipsa communitate, cui præest, obtinuit. Vnde fit, vt quibuslibet partibus communitatis superior sit; nõ perinde autem tota ipsa communitate coniunctim spectata, saltè in omnibus casibus. At verò Christi Vicarius supremam potestatem accepit propriè ab ipso Christo, non ab Ecclesiæ communitate; qua proinde non solum diuisim, sed etiam coniunctim spectata in omni casu superior est, quandiu quidem verus Pontifex manet. Itaque quod Deus per Esaiam promisit Eliachim, filio Helchiae, futuro veteris Synagogæ Pontifici, inquiens: *Et dabo illi clauem domus Dauid supra humerum eius* (quod est Symbolum supremæ potestatis) *& aperiet & nemo claudet: claudet*

^e In tract. de auct. Pont. & Concil. c. 9.

^d In illo tractat. c. 8.

Ad probat. 8.

Pontificem habere auctoritatem in totam Eccl. simul consideratam.

Id confirmari ex discrimine, quod est inter Pont. auctoritatem, & auct. secular. principum.

Isai. 22.

claudet

claudet & nemo aperiet, &c. hoc certè Diuus Petrus, eius-
que successor Romanus Pontifex à Christo accipere exi-
stimandus est, cui longè etiam luculentius clauis regimi-
nis Ecclesiastici promissæ sunt; nempe, vt quod auctori-
tate eiusmodi clauium ipse Pontifex in Ecclesia aperue-
rit vel clauserit, nulla alia potestas in terris, contra clau-
dere vel aperire possit, quemadmodum eruditè perfe-
quitur Franciscus ^a Turrianus, de qua re etiam suprâ à
nobis copiosè disputatum est.

^a Lib. 1. de au-
toritate Pô-
tif.

Ad probat. 9.

Ad nonam probationem respondetur, alia superesse
remedia in eiusmodi casu, etiam si non habeat Ecclesia
auctoritatem coërcendi Pontificem. Primùm enim, qua-
lis cunq; ipse Pontifex, quod ad suam personam attinet,
sit, nunquam tamen Deus permittet, vt aliquid efficiat
quod cum Ecclesiæ perniciè sit coniunctum. Deinde va-
riis rationibus admoneri officij sui posset. Itemque assi-
duè esset orandus Deus, qui Ecclesiæ suæ, præsertim affli-
ctæ, nunquam non est adfuturus. De quibus & aliis id ge-
nus remediis copiosè à ^b Turrecremata est scriptum.

^b Lib. 2. de Ec-
cles. cap. 106.

ALVD quoddã
argumētũ, quo
ex contrarij Se-
ctarij probare
nituntur, Con-
cilia etiam ac-
cedente Ponti-
ficis approba-
tione posse er-
rare.

Kemnitius in
præfat. 1. p.
exam. Concil.
Trident.
1. Ioan. 4.

VNUM AD extremum in hoc loco argumentum
superest, quo non iam solùm videatur probari, Conci-
lium sine auctoritate summi Pontificis errare posse (vt
hactenus à nobis concessum atque defensum est) sed eti-
am si maximè fuerit à Pontifice summo confirmatum,
putari posse fallibile, quod in assertionè altera negaui-
mus. Scriptura enim affirmat (inquit superbissimus qui-
dam Sectarius) esse quædam Concilia malignantium,
quædam vanitatis, quædam impiorum. Habemus autem
seuerissimum mandatum: *Nolite omni spiritui credere,*
sed probate spiritus si ex Deo sint. Rectè igitur & necessa-
riò is facit, qui non statim atq; aliquid à Concilio quan-
tumuis Pontificia auctoritate munito definitum est, id
putat

putat esse infallibile, sed illius decreta potius ad normam sacrae Scripturae exigit.]

Ego verò non Concilium vllum improborum tam esse vanitatis impietatisque puto, quàm est ista ratiocinatio vanitatis, impietatis atque superbiae plenissima. Quando enim est aliquis controuersiarum exitus futurus, si etiam tum, cum illae ab Ecclesia Ecclesiaeque Pastore Christi Vicario in Concilio Oecumenico constitutae sunt, priuato cuius liceat ad Scripturae normam, hoc est, ad propria somnia de Scriptura, Concilij decreta reuocare? Cæterum, ne rursus repetam quae sunt supra satis abundè pro auctoritate Pontificis siue per se, siue vnà cum Concilio definitis disputata, ad id nunc propriè quod est obiectum respōdeo; cum à legitimo Ecclesiae Pastore Concilium aliquod confirmatur, satis hoc ipso nobis probari, non illud esse vanitatis aut impietatis Concilium, sed Ecclesiae Christi legitimae, quae *columna & firmamentum est veritatis*. Nec enim cum Deus omnes iubet probare spiritus atque doctrinam vtrum ex Deo sit, tam ex ratione ipsa per se doctrinae, quàm ex conditione auctoritatisque; Doctorum, eius rei iudicium vult fieri. Pertinet enim id praeceptum ad omnes: Ex ratione autem ipsa per se doctrinae diiudicare num ea sit à Deo, quàm paucissimi possunt: Ex vocatione verò, ex auctoritate atque conditione Doctoris omnino omnes possunt. Itaque modum Christus ostendens de doctrina iudicandi ad Doctores ipsos attendi vult: *Attendite, inquit, à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos (vltro scilicet, sine ordinatione vocationisque; diuina) in vestimentis ouium, &c.*

Tum igitur doctrinae spiritum ex Deo esse satis (vt dixi) intelligimus, cum à legitimo Ecclesiae Pastore, praesertim Concilio inferiorum etiam Antifistum assente,

Respons.

Qua sit vna illius praecepti: Probate spiritus, vtrum ex Deo sint.

Christus ex conditione vocationisque, Doctoris de doctrina ipsa iudicium fieri vult. Matth. 7.

Hebr. 13;

*Remissum & alios examina-
tores Cōc. Trid.
id planè face-
re, quod fuit o-
mnium hæretico-
rum propriū.*

*Probatuꝛ ma-
nifestissimè eos
qui nunc Tri-
dentino Conci-
lio repugnant
esse planè hæ-
reticos.*

*Non effugere,
Sillo modo hæ-
resis notam Se-
ctarior, cum de-
cunt, se non esse
à legitimis Ec-
clesiis damna-*

tiente, proponi eam animaduertimus. Hic quisquis non acquiescit, sed ulterius iudiciū sibi in suos Iudices arrogare vult, in disputationemq; reuocare verane sint, quæ ab Ecclesiæ Præpositis, p̄ quos nos Spiritus sanctus doceri voluit, definita sunt, non vtiq; exequitur, sed transgreditur superbè ac cōtumaciter modum probandi Spiritus à diuina lege præscriptū, planeq; conuincitur esse hæreticus, nisi omnino negādum sit, vtillos vnquam in mundo existisse hæreticos. Quis enim aliquando hæreticorum fuit, qui non hoc ipso prætextu & modo, nempe ad Scripturę normam (vt isti dicunt) ea exigēdo, quæ ab Ecclesię Præpositis essent fidelibus ad credendum proposita?

At illi veteres hæretici (inquiunt nunc isti noui) falso ac perperam id examen doctrinæ instituebāt. Cuiusnam obsecro id iudicio? Certè non nisi eorundem Ecclesiæ Præpositorū, aliorumq; Orthodoxorum, quibus cōtra dicebant. Ipsi enim hæretici, quicumq; olim existerunt, non minus profectò pertinaciter, quàm hodie Sectarij, in sententia persistebant, perperuoque contendebant, se id ipsum docere planè, quod in Scriptura contineretur. Cū igitur hodie etiam Sectarij iudicio similiter Ecclesiæ Præpositorum aliorumque omnium quibus contradicunt, perperam etiam iam examen instituant eorum, quæ in Oecumenico Concilio definita sunt, profectò consequitur, illos eodem ipso modo atque ratione esse hæreticos, qua fuerunt vnquam ij hæretici, qui sine controuersia olim hæretici fuerunt.

Nam quod rursus ex desperatione quadam dicunt, nō esse legitimam Ecclesiam illam, cuius à Præpositis ipsi condemnantur: Similiter hic interrogādi sunt, quorumnam illa iudicio Ecclesia legitima non sit? Certè non nisi ipsorum Sectariorum. Atqui similiter etiam Ecclesia illa

illa verus, cuius à Præpositis hæretici veteres condemna-
bantur, iudicio quidem ipsorum hæreticorum, legitima
Ecclesia non erat. Et tamen quoniam ab illa Ecclesia da-
mnabantur, quæ ante ipsos in orbe pro legitima Ecclesia
habita fuerat, & adhuc à cæteris omnibus præter ipsos
habebatur, verissimè illi fuerunt hæretici. Cum igitur si-
militer hodie Sectarij ab eius Ecclesiæ Præpositis in Cō-
cilio damnati sint, quæ ante ipsos in orbe pro legitima
Ecclesia habebatur, & etiamnum ab omnibus præter
ipsos habetur; profectò consequitur, eos si Concilio re-
pugnare pergant, illo eodem modo ex omni parte esse
hæreticos, quo hæretici olim veteres, hæretici fue-
runt. Tantummodò enim iudicio suo proprio hæretici
non sunt; quo quidem pacto nec vlli vnquam in mundo
hæretici fuerunt; nec tamen propterea satis illi ab hære-
sis nota absoluti sunt, sed multo etiam magis iudicio suo
Tit. 3:
proprio (hoc est, ob eam pertinaciam) sicut inquit Apo-
stolus *condemnati*.

Quæ sanè omnia sapienter admodum considerata
olim esse apparet, tum à religiosissimo Imperatore Mar-
tiano, tum etiam ab iis, qui suaves ei fuerunt; vt seu-
rissima lege, quæ & hodie existat, caueret: *Ne quis, inquit,*
in Synodo semel iudicata & rectè disposita, disputando reuoluat,
tumultus aut perfidia occasionem inde quarens. Cuius Impe-
ratoris & illa etiam in actis Concilij^a Chalcedonensis re-
feruntur hac de re verba: *Cesset iam, inquit, prophana con-*
sentio: Nam verè impius & sacrilegus est, qui post tot sacer-
dotum sententiam opinioni suæ aliquid tractandum relinquit.
Extrema quippè dementia est, in medio & perspicuo die com-
mentitium lumen inquirere: Quisquis enim post veritatem
reperitam aliquid ulterius discutit (examen Kemnitij) men-
dacium querit.

*ros, sed hoc ipso
potius cōvincit,
eos illo ipso mo-
do esse hæret-
cos, quo Siquā
aliqui hæretici
fuerunt.*

*In Codice, de
summa Trin.
& fide Catho-
lege. Nemo.*

a Actione 3.

In præfatione
1. partis exam.

*Kemnitij præ-
textus quòob-
rem Cœcilium
Tridentinum
examinandum
putauerit.*

*Confutatur
evidenter illi
prætextus, & o-
stenditur, ex-
amen illud
Kemnitij ef-
se planè HÆ-
RETICVM.*

*Kemnitius no-
tam hæresim ma-
nifestam effu-
gere nō potest,
nisi ridiculum
planè & inane
faciat decretū
Imperatoris
Martiani.*

*In illa præ-
fatione 2. p.
examin.*

At religiosissimus Imperator (inquit examinatore il-
le) *quæ rectè disposita sunt*, non esse in disputationem reuo-
canda dicit. Item ait: *Post veritatem repertam*. Inter nos
verò (inquit iste) ardua illa quæstio controuertitur, an ea,
quæ in Synodo Tridentina iudicata sunt, rectè sint dispo-
sita? An de controuersis horum temporum veritas sit
ibi reperta? Et his, inquit, disputationibus non quærimus
tumultus & perfidiæ occasionem, quod Imperator Mar-
tianus rectè prohibet.]

Sed quæro ego nunc ab egregio isto examinatore,
vel si illum respondere pudebit, ab iis, qui examen illud
ipsius passim in Germania legunt, quæro inquam, vtrum
post repertam in Synodo veritatem, iudicio ipsius Syno-
di, an non nisi post repertam, iudicio etiam quorumuis
aliorum, Martianus ibi prohibuerit, præterea de rebus
definitis disputationem institui? Certè nisi velimus ridi-
culum planè Martiani decretum facere, confiteri oportet,
cum post repertam veritatem, iudicio quidem ipsius
Synodi, disputationes eiusmodi prohibuisse. Eas enim
procul dubio disputationes prohibere voluit, quas so-
lent nimirum hæretici contra iudicium Synodi præterea
instituire, dum ipsi quidē non iudicant veritatē in Sy-
nodo repertam esse, aut omnia ibi esse rectè disposita.
Ac propterea Martianus addidit (quod ^b falsariè Kem-
nitius suo more, in recitatione illius decreti prætermi-
sit) *Impium & sacrilegum esse, qui post tot SACERDOTVM
sententiam OPINIONI SVÆ aliquid tractandum relinquit.*
Item: *Extremam dementiam esse in medio die*, (hoc est, in lu-
ce doctrinæ per Synodum monstrata) *commentitium lu-
men* (per vltius videlicet EXAMEN) *inquirere*. Quod si
tantummodò Martianus prohibuisset, ne quis, postquā
ipse etiam iudicet, veritatem in Synodo repertam esse,
de

de rebus ibi definitis disputaret, nemo non videt, quàm fuisset Martiani decretum non modò ridiculum, vt antè dixi, sed planè etiam nullum. Quotus enim quisque hæreticorum (quorum ibi Martianus coercere voluit audaciam) est, qui iudicans ipse verum id esse, quod in Concilio definitum sit, de eo præterea contentiosè disputet? Cùm igitur examinador Concilij Kemnitius negare non possit, quin contra ea disputet, quæ iudicio quidem eius Synodi, quam oppugnat, vera sunt rectèque disposita; fateri etiam prorsus & ipse & quotquot habet sibi assentientes coguntur, contra legem se planè religiosissimi (vt appellat) Martiani Imperatoris committere, eiusque ad eò, aliorumq; Patrum veterum iudicio, tam verè se hæreticos esse quàm fuerunt illi, quorum pertinacissimam contumaciam seueritate illius legis coercendam esse antiquitas existimauit.

Ipsam Kemnitium, velit nolit, debere concludere se suosque collegas ex hæreticorū numero prorsus esse.

Atque eadem omnino ratione euidentissimè demonstramus, non nisi mendacium istos occasionemq; perfidia (vt Martianus etiam inquit) post definitionem Concilij disputando quærere. Hoc enim quærunt, qui contra veritatem, sententiã quidem Synodi, repertam, disputant, vt ostensum est: id quod isti nunc pertinacissimè faciunt. Cuius certè rei consideratio vel sola sufficere prudentibus hominibus deberet, vt tandem euigilarent aliquando, apertisque oculis clarissimè hæresum laqueos intuerentur, quibus Sectariorum Prædicantium fraude atque perfidia implicati tenentur. Sed satis hæcenus, vt arbitror, pro instituto nostro, de Conciliis dictum est.

Mendacium occasionemq; perfidia ab examinadoribus Concilij Trid. quaerunt, sententiã Martiani Imperatoris.

DE CONSENSV DOCTORVM.

IN definiendis controuersis fidei concordis etiam sententiã Patrum siue Doctorum omnium idcirco haberi

Infallibilem quoque regulam definiendi esse. Unanimè sententiã Patrum.